

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧДУ ім. Петра Могили

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на третій рік навчання на напрям підготовки
6.020303 «ФІЛОЛОГІЯ
(англійська, німецька, французька) – німецька»
на 2015-2016 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний іспит на 3 курс з іноземної мови (німецької) є формою контролю рівня теоретичних та практичних знань абітурієнтів або студентів інших навчальних закладів. У межах цього іспиту перевіряється та оцінюється практична та теоретична підготовка майбутніх студентів ЧДУ ім. Петра Могили з першої іноземної мови, а саме: сформованість мовних, мовленнєвих, планувальних й організаційних навичок та умінь відповідно до Типової програми (Curriculum für den sprachpraktischen Deutschunterricht an pädagogischen Fakultäten der Universitäten und pädagogischen Hochschulen) рекомендованої Міністерством освіти і науки України.

Мета програми: виявити теоретичні знання та практичні навички і встановити вихідний рівень володіння мовою. До програми включено найважливіші теми курсу «Основна іноземна мова (німецька)» першого року навчання філологічних спеціальностей. Очікується, що по закінченні 2 курсу філологічних спеціальностей у студента наявний рівень знань німецької мови B1.1-B1.2 (за Європейською шкалою володіння іноземними мовами).

До вступного іспиту на 3 курс допускаються студенти інших ВУЗів, які виконали усі вимоги навчального плану за 1-2 курси напряму підготовки «Філологія (німецька)», зокрема, програм з практичних курсів іноземної мови (англійської) і з теоретичних курсів (лінгвокраїнознавство, вступ до спеціальної філології, історія зарубіжної літератури).

Для проведення вступного іспиту організовується екзаменаційна комісія Інституту філології в складі голови та екзаменаторів (членів) комісії. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

I. ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Іспит передбачає перевірку та оцінку сформованості в студентів предметно-фахової компетенції: мовної, мовленнєвої, соціокультурної. Студенти повинні володіти комунікативними уміннями і навичками, теоретичними аспектами основної іноземної мови, вміти реалізувати здобуті знання в майбутній діяльності.

На вступному іспиті з першої іноземної мови студенти повинні продемонструвати:

- володіння іноземною мовою та її теоретичною базою, зокрема фонетичними навичками, знаннями граматичних тем (Артикль, Іменник, Дієслово, Прикметник, Числівник, Займенник), знаннями лексичних тем, що складають побутовий мінімум (наприклад, Сім'я, Робота, Подорожі та відпочинок, Хобі), володіння нормами орфографії та орфоепії, побудови тексту;

- комунікативну компетенцію, тобто володіння способами формулювання думок відповідною мовою, реалізації мовленнєвої діяльності, комунікативних ситуаціях і сферах спілкування, зокрема володіння рецептивними та репродуктивними комунікативними навичками (читання, письмо, аудіювання, говоріння) на середньому рівні (B 1.1. – B1.2.);

- знання лінгвокраїнознавчих та соціокультурних явищ німецькомовних країн;
- вміння вільно створювати висловлювання без підготовки відповідно до теми із використанням лексико-граматичного мінімуму;
- здатність встановлювати взаємозв'язки між мовними та мовленнєвими одиницями під час опрацювання конкретного матеріалу;
- володіння професійно-методичними вміннями: конструктивно-планувальними, комунікативно-навчальними, організаційними, розвиваючо-виховними і дослідницькими, сформованими в студента в результаті вивчення теоретико - практичних курсів гуманітарного та професійного циклів;
- здатність реалізувати здобуті знання, сформовані навички та вміння під час роботи в університетських та поза університетських проектах;
- володіння сучасними інформаційними технологіями.

II. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступний іспит на 3 курс з іноземної мови (німецької) складається з двох завдань.

Перше завдання – письмовий тест для перевірки рівня знання основних аспектів мови.

Друге завдання – інформаційно-усне повідомлення відповідно до запропонованої теми. Цей вид завдання дає змогу виявити вміння використовувати знання з тем курсу «Основна іноземна мова (англійська)» та теоретичних курсів (лінгвокраїнознавство, вступ до спец філології, історія зарубіжної літератури), висловлювати думки логічно та послідовно.

Час, що надається для виконання письмового завдання – 60 хвилин, усного завдання – 20 хвилин.

У програмі подається список рекомендованої літератури для підготовки до вступного іспиту.

Рекомендована література

1. Ilse Sander, Birgit Braun und andere DaF kompakt B1 Kursbuch, Arbeitsbuch, Grammatik, Ernst Klett Sprachen: Stuttgart, 2011.
2. Hartmut Aufderstraße, Heiko Boch und andere Themen aktuell 1 deutsch als Fremdsprache Niveaustufe B1 Kursbuch. Arbeitsbuch , Max Hueber Verlag: Ismaning, 2009.
3. Тагиль И.П. Грамматика немецкого языка. - СПб.:Каро, 2010. – 496 с.
4. Тагиль И.П. Немецкий язык. Тематический справочник . - СПб.:Каро, 2003. – 256 с.

III. ЗМІСТ ТЕОРЕТИЧНИХ КУРСІВ

1. «Лінгвокраїнознавство країн основної мови (німецької)»

Курс “ Лінгвокраїнознавство “ входить до циклу фундаментальних дисциплін з іноземної філології, логічно пов'язаний з курсами мовознавства, основ теорії мовної

комунікації, історії і лексикології іноземної мови, теорії перекладу, практики мовлення і перекладу. Він має на меті формування у студентів системи сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку німецькомовних країн світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв іноземної мови, яка вивчається студентами, та вмінь застосування набутих знань в удосконаленні практики іншомовного спілкування, перекладу та в адекватному лінгвокультурологічному аналізі іноземної мови і мовлення.

Мета курсу: забезпечити студентів знаннями, які дають змогу користуватися мовою як засобом спілкування в тому готовому вигляді, в якому вона входить у схему особистісних і соціальних стосунків (звичаї, обов'язкові правила, усталені норми поведінки). Порівняння відповідних лінгвоетнокультурних норм рідної мови та мовлення з іноземною мовою, що вивчається, має забезпечити адекватний двосторонній переклад та розуміння висловлювань.

Найголовнішими цілями курсу, що покликаний забезпечити лінгвокраїнознавчі основи підготовки майбутнього філолога, є такі:

- 1) висвітлення теоретичних аспектів предмету “Лінгвокраїнознавство”;
- 2) навчання майбутніх філологів іншомовної усномовленнєвої компетенції з природним використанням знаково-семантичних матеріалів 3 типів:
 - a) звичайними в Заамезу соціумі формами встановлення, підтримки та розвитку міжособистісних мовленнєвих відносин;
 - b) оволодіння лексичними одиницями лінгвокраїнознавчого мінімуму, розподіленому, в основному, в соціально-побутовій, соціально-культурній та діловій сферах спілкування;
 - c) знання та розуміння паралінгвістичних засобів, що супроводжують мовленнєвий;
 - d) невербальних засобів розуміння спілкування, які в поєднанні з вербальними створюють єдине висловлювання;
 - e) знання субкультурних ознак;
 - f) володіння зразками мови політики, бізнесу, засобів масової інформації, реклами, здібність їх розпізнання у різних ситуаціях спілкування.

1. Зміст і завдання курсу “Лінгвокраїнознавство”, з історії іноземних мов до розвитку до розвитку соціокультурних аспектів вивчення. Складові лінгвокраїнознавства. Фонові знання як основний предмет лінгвокраїнознавства. Поняття про реалію – предмет і реалію-слово.

2. Поняття культури мовленнєвого спілкування в міжкультурній (інтернаціональній) комунікації. Сучасна дефініція мовленнєвого висловлювання. Типові комунікативні ситуації мовленнєвого спілкування.

3. Компоненти культури мовленнєвого спілкування мови, що вивчається. Стиль та доречність висловлювання відповідно до лінгвоетнокультури країни, мова якої вивчається. Логічність мовлення відповідно до міжкультурного спілкування.

Національний мовленнєвий етикет як необхідна передумова розвитку культури спілкування.

4. Мовленнєві засоби, що забезпечують стилістичну доречність і логічність висловлювання у відповідній ситуації спілкування. Емоційно-експресивна та функціональна лексика. Лексика з соціально-культурним компонентом значення.

5. Лінгвокраїнознавчий план мовленнєвих ситуацій. Мова та мовлення політики, бізнесу, реклами, засобів масової інформації.

6. Лінгвокраїнознавче значення невербальних мов. Субкультурні ознаки ареалів поширення німецької мови, діалекти. Зразки національного мовленнєвого етикету.

7. Діахронічне лінгвокраїнознавство. Культурно-історична мінливість мови мовлення. Історія країн у етноспецифічній історичній лексиці. Вертикальний контекст як історико-філологічний аспект тексту.

Рекомендована література

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Язык и культура (лингвострановедение в преподавании иностранного языка).- Москва, 1976

2. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Лингвострановедческая теория слова.- М., Рус.яз., 1980

3. Німеччина у фактах. – Франкфурт-на- Майні: Соціететс, 2012.

4. Kudina O. Die Länder, wo man deutsch spricht. – Вінниця: Нова книга, 2002.

5. Муравлева Н.В. Австрия. Лингвострановедческий словарь. – М.:Метатекст, 1997.

6. Kulikow G.I., Martinewski W. I. Landeskundliche Praktikum. – Минск. – 1988.

7. Leben und Studieren in Deutschland. Hinweise und Informationen für ausländische Studierende an deutschen Hochschulen. – Bonn: DAAD, 1996.

Запропоновані теми для обговорення:

1. Die Bundesrepublik Deutschland: Allgemeine Datei./ Німеччина. Загальна характеристика.

2. Die deutschen Länder./Німецькі федеральні землі.

3. Deutschsprachige Länder: Österreich, Schweiz, Lichtenstein, Luxemburg. /Німецькомовний світ: Австрія, Швейцарія, Ліхтенштейн, Люксембург.

4. Deutschland und EU, NATO, UNO./ Німеччина та ЄС, НАТО, ООН.

5. Kultur und Medien in Deutschland./ Культура та ЗМІ у Німеччині.

6. Geschichte: Periodisierung, Epochen, Personalien./Історія: періодизація, епохи, персоналії.

7. Menschen: Demographie und Migration./Люди: демографія та міграція.

8. Wirtschaft/Економіка.

9. Symbole D-A-Ch-L/ Символи Німеччини, Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейну, Люксембургу.

10. Ukraine und Deutschland/ Україна та Німеччина.

2. «Вступ до спеціальної філології»

Курс «Вступ до спец філології» дає концептуальну характеристику фонетичним, граматичним, лексичним одиницям і явищам германських мов, є необхідним для майбутнього викладача як база для подальших теоретико-практичних дисциплін фахово-професійного спрямування як «Історія основної мови», «Теоретична фонетика», «Теоретична граматики», «Лексикологія».

Метою курсу є ознайомлення студентів з особливостями зародження, становлення та розвитку германських мов (німецької, англійської) у взаємозв'язку з історичним, соціальним та культурним контекстом, політичними змінами, розвитком культури та науки, а також показати місце англійської та німецької мов серед інших мов германської групи.

Студент повинен знати історичний контекст змін мов германської групи, їх характер, основні явища, закономірності, зв'язки носіїв мов; вміти аналізувати явища-релікти, сформувані базу лінгвістичного аналізу, освоїти методи аналізу та основні концепції.

Рекомендована література

Адмони В.Г. Введение в германскую филологию М.,1980.

1. Арсентьева М.Г. и др. Введение в германскую филологию. – Л., 1981.
2. Жлуктенко ЮО, Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. – К., 1986.
3. Левицький В.В. основи германістики. Вінниця, 2006.
4. Махymtschuk В, Petrashchuk N. Lehr- und Übungsbuch zur Geschichte der deutschen Sprache. – Lwiw, 2003.

Питання до курсу «Вступ до спеціальної філології»

Германські мови: періодизація, класифікація./ Entwicklungsperiode und Klassifikation der germanischen Sprachen

1. Вплив латинської мови на германську писемність./ Einfluss lateinische Sprache auf Deutsche.
 2. Германське пересунення приголосних та голосних./ Der Lautwandel.
 3. Германськомовний ареал (простір). /Germanischer Sprachraum.
 4. Явища консонантизму та вокалізму./Der Konsonantismus. Der Vokalismus.
 5. Морфологія та частини мови./ Die Morphologie und Wortarten.
-

Синтаксис германських мов./ Die germanische Syntax.

3. Історія зарубіжної літератури

Метою курсу «Історія зарубіжної літератури» є ознайомлення студентів із основними ідеями, які донесені літературною спадщиною давніх греків і римлян у контексті історичних реалій та фактів біографій античних авторів.

Завдання курсу – лаконічно поінформувати студентів про особливості античного світогляду, про особливості античних жанрів і стилів, про чільні персоналії і загальні закономірності розвитку літературного процесу на тлі історичних подій. Роз'яснити зміст провідних образів й топісів-афоризмів.

Запропоновані теми для обговорення:

- 1) Епічний стиль і його специфіка.
 - 2) Лірична (архаїчна) поезія, її джерела й основні риси розвитку.
 - 3) Мелічна поезія: сольна і хорова лірика.
 - 4) Виникнення драми. Структурні елементи трагедії.
 - 5) Література періоду римського панування (загальна характеристика).
 - 6) Поетична творчість Вергілія. "Енеїда" як класичний зразок епопеї.
 - 7) Візантійська література як явище прикордонного порядку: джерела і творчі принципи.
 - 8) Кельтський епос. Німецький епос.
 - 9) Давньоскандинавська література. Старша "Едда".
 - 10) Куртуазна поезія. Культ Дами.
 - 11) Середньовічна драма.
 - 12) Італія як батьківщина європейського літературного Відродження. Творчий шлях Франческо Петрарки.
 - 13) Італійська комедія масок і її вплив на наступний літературний процес.
 - 14) Особливості літератури епохи Відродження в Німеччині. Мистецтво мейстерзангу.
-

Лицарський роман епохи Відродження. «Дон Кіхот» Сервантеса і світова література.

ІV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Оцінювання завдань вступного іспиту здійснюється в чотирьохбальній шкалі.

Відповідаючи на питання студент-абітурієнт повинен знати: базовий фонетичний курс (вимова та читання окремих голосних та приголосних, інтонацію), граматичний матеріал який необхідний для усного спілкування, а також для опрацювання інформації з науково-популярної літератури, а саме для перекладу, лексику для повсякденного спілкування, розмовні штампи та моделі ділового спілкування, а також вміти: перекладати різні фрагменти текстів, правильно організувати та підтримувати спілкування у відповідних ситуаціях; передати свої міркування з широкого кола питань;

Для підготовки відповіді випускник використовує екзаменаційний лист, що зберігається після іспиту. Запитання ставляться підчас іспиту.

При оцінюванні відповіді студента екзаменаційна комісія керується критеріями оцінки відповіді. Рівень знань випускника оцінюється оцінкою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінку **«відмінно»** одержують студенти, які аналізують інформацію з тексту та роблять власні висновки, почутого або побаченого, висловлюючи своє власне ставлення до предмету мовлення, а також показують знання лексики, необхідної для повсякденного спілкування, допускають до 4-х помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Оцінка **«добре»** виставляється, якщо студент вміє висловлювати свої міркування з широкого кола питань, використовуючи різні мовні засоби (у його мовленні можуть бути незначні помилки, допускається до 8-ми помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру), показує добрі знання лексики.

Оцінку **«задовільно»** одержують студенти, які роблять коротке повідомлення до завдань, використовуючи прості речення, викладають матеріал без аргументації власних висновків, допускають до 12-ти помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Оцінку **«незадовільно»** одержують студенти, які не могли надати певну інформацію щодо поданих завдань, не можуть правильно сформулювати питання та відповіді на побутову тематику, допускають суттєві граматичні помилки при спілкуванні. На слабкому рівні володіють лексикою на побутову тематику.

Відповідність отриманих на вступному іспиті оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS[^]

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
----------------	-------------------------------	-----------------------	-----------

90-100	Відмінно	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	Добре	B	виконання вище середнього рівня з кількома помилками
75-81		C	в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
64-74	Задовільно	D	непогане виконання, але зі значною кількістю недоліків
60-63		E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	FX	виконання, що не задовольняє і має значну кількість недоліків
1-34		FX	виконання, що повністю не задовольняє

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Язык и культура (лингвострановедение в преподавании иностранного языка).- Москва, 1976
2. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Лингвострановедческая теория слова.- М., Рус.яз., 1980
3. Німеччина у фактах. – Франкфурт-на- Майні: Соціететс, 2012.
4. Kudina O. Die Länder, wo man deutsch spricht. – Вінниця: Нова книга, 2002.
5. Муравлева Н.В. Австрия. Лингвострановедческий словарь. – М.:Метатекст, 1997.
6. Kulikow G.I., Martinewski W. I. Landeskundliche Praktikum. – Минск. – 1988.
7. Leben und Studieren in Deutschland. Hinweise und Informationen für ausländische Studierende an deutschen Hochschulen. – Bonn: DAAD, 1996.
8. Адмони В.Г. Введение в германскую филологию М.,1980.
9. Арсентьева М.Г. и др. Введение в германскую филологию. – Л., 1981.
10. Жлуктенко ЮО, Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. – К., 1986.
11. Левицький В.В. основи германістики. Вінниця, 2006.
12. Махумтшук В, Petrashchuk N. Lehr- und Übungsbuch zur Geschichte der deutschen Sprache. – Lwiw, 2003.
13. Пашенко В.І., Пашенко Н.І.. Антична література.- С. 695-713.
14. Антична література. Підручник. К., 1976.– С. 375 – 404.
15. Антична література: Хрестоматія.– С. 428 – 522.
16. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах: Хрестоматія.– С. 42 – 218.

17. Апулей. Метаморфози або золотий осел / Пер. Й.Кобів, Ю.Цимбалюк.— К., 1982.
18. Античний роман. Лонг. Дафніс і Хлоя. Харітон. Херей і Калліроя. Дрогобич, 2004.— 192 с.
19. Квінт Горацій Флакк. Твори. /Пер. з латин. А.Содомори.— К., 1982.— 254 с.
20. Публій Овідій Назон. Любовні елегії; Мистецтво кохання; Скорботні елегії / Пер. з латини, передм. та комент. А.Содомори.— К., 1999.— 299 с.
21. Федр. Байки / Упоряд., передм., перекл., з латин. В.Литвинова.— К., 1986.— 158 с.
22. Трофимук М. Поетика епохи Мазепи. – Львів, 2009. – С. 170 – 224.
23. Гуревич Е.А., Матюшина И.Г. Поэзия скальдов. – М.,2000.
24. Декс П. Семь веков романа. – М.,1962.
25. Мейлах М.Б. Язык трубадуров. – М.,1975.
26. Мелетинский Е. М. Средневековый роман. – М.,1983.
27. Поэзия трубадуров. Поэзия миннезингеров. Поэзия вагантов. – М., 1974.

Програму розглянуто на засіданні
кафедри германської філології
протокол № 7 від "26" лютого 2015 р.

Завідувач кафедри германської філології

О.В.Пронкевич

Програму схвалено на засіданні
приймальної комісії університету
протокол № 8 від "30" березня 2015 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Л.В. Шерстюк